وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارەی: ١٩١٩ لە ٢٠٢٠/٧/٢٢

بەپێی حوکم وبڕگەکانی یاسای خانەنشینی و دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران ژمارە (٣٩)ی ساڵی ١٩٧١ی هەموارکراو بە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠١٢ ، وە بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کەپێمان دراوە لە بڕیاری سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (٨٦٨٦) لە ٢٠١٩/١٠/٢٧ ، ئەو ڕێنماییەمان دەرکرد :

ڕێنمایی ژمارە(١)ی ساڵی ٢٠٢٠
دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران

ماددەی (١):- پێناسەکان

مەبەست لەو زاراوە ودەستەواژانەی خوارەوە ، ماناکانی بەرامبەریەتی بۆ مەبەستی ئەو ڕێنماییە :

یەکەم : **یاسا** : یاسای خانەنشینی و دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران ژمارە (٣٩) ی ساڵی (١٩٧١)ی هەموارکراو بە یاسای ژمارە (٤)ی ساڵی (٢٠١٢) .

دووەم : **ئەنجومەنی کارگێری** : ئەنجومەنی کارگێری خەزنەی خانەنشینی و دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ کرێکاران .

سێیەم : **بەڕێوەبەرایەتی گشتی** : بەڕێوەبەرایەتی گشتی کارو دەستەبەری کۆمەڵایەتی .

چوارەم : **بەڕێوەبەرایەتی** : بەڕێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی لە پارێزگاکان .

پێنجەم : **پرۆژە** : پرۆژە موڵەت پێدراوەکان لەلایەنی پەیوەندیدار .

شەشەم : **لیژنەی پشکنین** : لیژنەی پشکنینی دەستەبەری کۆمەڵایەتی .

ماددەی (٢):

یەکەم : دەبێت خاوەنکارەکان زانیاری ڕاست ودروست بە لیژنەکانی دەستەبەری کۆمەڵایەتی بدەن سەبارەت بە کرێکارانی پرۆژەکانیان .

دووەم : بەڕێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی بەپێی یاسا گشت ڕێککارە بەرکارەکان ئەنجام دەدات بۆ دەستەبەرکردنی پرۆژەکان .

ماددەی (٣):

یەکەم : بەڕێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی ئەستۆپاکی بەو پرۆژانە دەدات کە بڕیاری دەستەبەریان بۆ دەرکراوە و قەرزار نین .

دووەم : ئەو خاوەنکارانەی کەوا قەرزارن و ناتوانن بەیەك جار قەرزەکانیان بدەنەوە ، دەتوانرێت قەرزەکانیان بۆ بکرێت بە پشك (قسط)ی مانگانە بە مەرجێك ڕێژەی (٥%) لە کرێی مانگانەی کرێکار پێشەکی بدات ، لەو حالەتەدا سزای دواکەوتن دەوەستێت .

سێیەم : لەکاتی پابەند نەبوونی خاوەنکار بەدانی پشکەکان (أقساط) ، ئەوا سزای دواکەوتنی لێ وەردەگیرێت .

چوارەم : لەکاتی نەمان و هەڵوەشاندنەوەی موڵەت کە پێشتر بەر ئەحکامەکانی یاسا کەوتووە دەبێت شایستە داراییەکانی بدات وپاشان ئەستۆپاکی پێ بدرێت .

پێنجەم : ئەو پـرۆژانەی کە داوای ئەسـتۆپاکی دەکەن بەمەبەسـتی پاکتـاوکردن ، بەهێنـانی بەڵگەنـامەی فەرمی لەلایەنی پەیوەندیدار یان راپۆرتی پشکنین بە نەبوونی چالاکی، ئەستۆپاکییان پێ دەدرێت

ماددەی (٤):

یەکەم : کاتێك بەڵێندەر پرۆژەیەکی پێ دەسپێردرێت ، پێویستە بە لایەنـی کەم پـێش **(٣)سێ** رۆژ لە دەست پێکردنی کارەکەی زانیاری تەواو لەسـەر نـاو و ناونیشـان و شـوێنی کـارەکەی وتێچـووی پرۆژەکە وکرێکارەکانی پرۆژەکە بداتە بەرێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی .

دووەم : ئەو لایەنەی پـرۆژەکە دەداتە کۆمپانیـا بـۆ جێبەجێکردنـی ، دەبێـت تەواوی زانیـاری رەوانەی بەرێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی بکات وەك (ناوی خاوەنکار ، ژمارەی کرێکار و زانیـاری لەسەر کرێکارەکان و کرێی مانگانە وهی تر...) .

سێیەم : وەزارەتی دارایی وئابووری ئاگاداری گشت گەنجینەکـان دەکـات کە هـیچ پێشـینەیەك خەرج نەکرێت بۆ کۆمپانیاکان تاکو ئەستۆ پاکی لەبەرێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی وەردەگرێت .

چـوارەم : ئەو کۆمپانیـا و بەڵێنـدەرەی کەوا کـاری (بیناسـازی و دابینکردنـی کەل وپەل وئـامێر یـان هاوشێوەی ئەو پرۆژانە) بەپێی راپۆرتی پشکنین ، ستاقی بەردەوامی پرۆژەکە دەستەبەر دەکرێن.

ماددەی (٥):

لەکاتی فرۆشتنی پرۆژەیەك ، دەبێت خاوەنکاری یەکەم ئەسـتۆپاکی لە بەرێـوەبەرایەتی دەسـتەبەری کۆمەڵایەتی وەربگرێت و دیاریکردنی بەرپرسیاریەتی بۆ خاوەنکاری دووەم .

ماددەی (٦):

گشت وەزارەت وفەرمانگەکانی نەبەستراو بە وەزارەت ئاگاداری گشت فەرمانگەکانیان دەکەن لەکاتی واژووکردنی هەر گرێبەستێك ، وێنەیەك رەوانەی بەرێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی بکرێت بـۆ ئەوەی بریاری دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ دەربکرێت .

ماددەی (٧):

ئەنجومەنی کارگێری بریار لەسەر هەر حالەتێکی بەدەر لەوانەی لەو رێنماییە هاتوو دەدات .

ماددەی (٨):

لەکاتی بوونی هەر ناکۆکیەك لە جێبەجێکردنی یاسا ورێنماییەکان ، ئەوا دادگای کار لەهەرێم یەکلایی دەکاتەوە .

ماددەی (٩):

کار بەو رێنماییە دەکرێت لەرۆژی بڵاوکردنەوەی لەرۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) .

کوێستان محمد عبدالله
وەزیری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی